ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ

Το βιβλίο *Η Απόλαυση της Μουσικής* στόχο έχει να διευρύνει τη μουσική αντίληψη του αναγνώστη και να προάγει την ικανότητά του «να ακούει σε βάθος». Η ύλη του βιβλίου οργανώνεται με άξονα την εξέλιξη των μουσικών ειδών και του μουσικού ύφους. Συσχετίζεται, σε κάθε ιστορική περίοδο, η μουσική σκέψη με το κοινωνικο-πολιτικό περιβάλλον και τα ρεύματα που επικρατούν στις υπόλοιπες τέχνες. Επεξηγούντα τα μουσικά είδη και οι μορφές. Περιγράφονται τα δομικά υλικά της μουσικής και τα μουσικά σύνολα. Οι συνθέτες παρουσιάζονται μέσα από το έργο τους, ενώ εξετάζεται η συμβολή τους στη διαμόρφωση του ύφους της περιόδου στην οποία ανήκουν. Η έκδοση συμπληρώνεται με αναφορές στην αμερικανική λαϊκή μουσική ροκ και τζαζ, στις γλώσσες της εξωδυτικής μουσικής και τις διαπολιτισμικές επιρροές, καθώς και στη θέση της γυναίκας στο μουσικό γίγνεσθαι. Ο αναγνώστης μπορεί να ακολουθήσει στη μελέτη του τη χρονολογική σειρά: μεσαίωνας-αναγέννηση-μπαρόκ-κλασικισμός-ρομαντισμός-εικοστός αιώνας, ή την προτεινόμενη από τον Machlis μη χρονολογική σειρά: ρομαντισμός-κλασικισμός-μεσαίωνας-αναγέννηση-μπαρόκ-εικοστός αιώνας.

Οι αμερικανοί συγγραφείς επιθυμούν οι λέξεις να μετουσιώνονται σε ήχους και ο αναγνώστης να μεταμορφώνεται σε ενεργό ακροατή. Καινοτομούν όταν ενσωματώνουν στην ύλη του βιβλίου ακροάσεις συγκεκριμένων έργων. Στην ανάλυσή τους ερευνούν και εκθέτουν τα κύρια στοιχεία (θέματα-επεξεργασία-δομή) της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Η δυτική έντεχνη μουσική προσεγγίζεται έτσι από τέσσερις συγκλίνοντες δρόμους: το έργο των συνθετών, την ακρόαση, την ανάλυση και το ύφος. Αφήνεται στον μαθητή ή τον σπουδαστή, στο νέο φιλόμουσο ή τον έμπειρο ακροατή να επιλέξει τον καταλληλότερο δρόμο εξερεύνησης του μουσικού υλικού.

Δημήτρης Πυργιώτης

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τα βιβλίο «*Η Απόλαυση της Μουσικής*» συνοδεύεται προαιρετικά από βοηθήματα (cds, scores, cd-rom κ.α.) ιδιαίτερα χρήσιμα για την εμβάθυνση της διδακτέας ύλης. Επειδή τα βοηθήματα αυτά διαρκώς εξελίσσονται θα πρέπει να επικοινωνήσετε με τις εκδόσεις Fagotto στο email:info@fagottobooks.gr για να ενημερωθείτε αναλυτικά για το εκάστοτε διαθέσιμο υλικό.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Όταν έπαιρνα –πριν τρία χρόνια– την απόφαση να εκδόσω αυτό το βιβλίο, οι προϋποθέσεις ήταν αρκετά δυσμενείς:

- Οικονομικές δυνατότητες για τέτοια πολυδάπανη έκδοση δεν υπήρχαν.
- Κυκλοφορούσαν ήδη κάποια βιβλία με σχετικό θέμα.
- Δεν είχα τη γνώμη κάποιου ειδικού ενώ οι γνώσεις μου για την κλασική μουσική ήταν μάλλον περιορισμένες.
- Οι συγγραφείς του βιβλίου είναι Αμερικανοί, άρα, εκ προοιμίου, κάπως «ύποπτοι» για μας τους Ευρωπαίους.

Ωστόσο, το βιβλίο από την πρώτη κιόλας ανάγνωσή του με μάγεψε. Μια πανδαισία ήχων, χρωμάτων, λέξεων. Βίωσα μια σπάνια αισθητική απόλαυση που με άγγιξε βαθιά. Είναι λιγοστές οι φορές που διαβάζεις κάποιο βιβλίο και νοιώθεις χαρά.

Ο τίτλος του βιβλίου «THE ENJOYMENT OF MUSIC» – «Η ΑΠΟΛΑΥΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» ανταποκρινόταν εξ ολοκλήρου στην πραγματικότητα.

Επιτέλους

Ένα βιβλίο χωρίς τη μούχλα και τη σοβαροφάνεια που μαστίζει όλες σχεδόν τις εκδόσεις γύρω από την κλασική μουσική.

Ένα βιβλίο όπου η κλασική μουσική παίρνει την θέση που της αξίζει μ' όλη τη χάρη και τη ζωντάνια που διαθέτει.

Ένα βιβλίο πραγματικά σοβαρό από συγγραφείς με στέρεα και συνολική γνώση χωρίς εθνικιστικές προκαταλήψεις και ταμπού.

Ένα βιβλίο που απομυθοποιεί τις όποιες δυσκολίες προσέγγισης της κλασικής μουσικής παρέχοντας εκείνα τα κλειδιά που είναι απαραίτητα για την διεισδυτική της ακρόαση.

Επακολούθησε η γνώμη των ειδικών. Μπορεί να τους εξέπληττε λίγο το γεγονός ότι οι συγγραφείς μπορούσαν να αναλύουν το φαινόμενο του ροκ ή να μιλούν για εξωδυτικές μουσικές με την ίδια άνεση που ανέλυαν μια συμφωνία του Μπετόβεν.

Εν συνεχεία όμως, το αποδέχθηκαν δίχως επιφύλαξη. Εν τέλει, η μεγαλύτερη δυσχέρεια βρισκόταν στο ποιός θα αποτολμούσε να φέρει εις πέρας ένα τόσο σημαντικό και υπεύθυνο έργο απίστευτα επίπονου στη λεπτομέρειά του.

Χαίρομαι που έκανα τη σωστή επιλογή.

Από τη θέση αυτή οφείλω τα θερμά μου συγχαρητήρια στο Δημήτρη Πυργιώτη, που κατόρθωσε να καταστήσει αυτό το βιβλίο πραγματικότητα.

Ένα βιβλίο που, όπως στην Αμερική αποτελεί σημείο αναφοράς στη μουσική εκπαίδευση της Χώρας –κάνοντας συνεχείς επανεκδόσεις– έτσι και στην Ελλάδα ευελπιστώ ότι θα βρει τη θέση που δικαιωματικά του αξίζει.

Οι εκδόσεις Fagotto παρουσιάζουν με δικαιολογημένη υπερηφάνεια αυτό το πόνημα στο φιλόμουσο αναγνώστη.

Ν. Θερμός

Οδηγοί Ακρόασης

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

1. Μπρίτεν: *Οδηγός των Νέων για την Ορχήστρα (Παραλλαγές και Φούγκα πάνω σε ένα Θέμα του Πέρσελ)*

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ

2. Άσμα, Όργκανουμ και Μοτέτο: *Haec dies*
3. Μονιό ντ' Αράς: *Συνέβη το Μάη* (Τραγούδι Τρουβέρου)
4. Μασώ: *Βοήθεια! βοήθεια! φωτιά / Αλίμονο! / Υπάκουος*
5. Ανωνύμου Χορός: *Σαλταρέλο*

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

6. Ντυφαί: *Φιλεύσπλαχνη Μητέρα του Σωτήρα*
7. Ζοσκέν: *Λειτουργία La sol fa re mi*, Agnus Dei
8. Παλεστρίνα: *Λειτουργία του Πάπα Μάρκελου*, Gloria
9. Όκεγκεμ: *Την Άλλη Χρονιά*
10. Λάσους: *Καλή Μέρα Καρδιά μου*
11. Σουζάτο: Τρεις Χοροί
12. Μοντεβέρντι: *Αλίμονο! αν τόσο πολύ σ' αρέσει*
13. Φάρμερ: *Ωραία Φύλις*

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΜΠΑΡΟΚ

14. Μοντεβέρντι: *Η Στέψη της Ποπαίας*, Πράξη ΙΙΙ, Σκηνή 7
15. Πέρσελ: *Διδώ και Αινείας*, Πράξη ΙΙΙ, Θρήνος της Διδούς
16. Μπαχ: Καντάτα Αρ. 80, *Ένα Κάστρο Κραταιό Είναι ο Θεός μας*
17. Χάιντελ: *Μεσσίας*, Τμήματα 1, 44 και 45
18. Βιβάλντι: *Άνοιξη*, από τις *Τέσσερες Εποχές*
19. Μπαχ: *Βρανδεμβούργειο Κοντσέρτο* Αρ. 2 σε Φα μείζονα, Πρώτο Μέρος
20. Χάιντελ: *Μουσική των Νερών*, Πρώτη Σουίτα, Τμήματα 3, 5 και 6
21. Μπαχ: Πρελούδιο και Φούγκα σε Ντο ελάσσονα, από το *Καλοσυγκερασμένο Πληκτροφόρο*, Βιβλίο Ι
22. Σκαρλάτι: Σονάτα σε Ρε, Κ. 491

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ: ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ

23. Μότσαρτ: *Μικρή Νυκτερινή Μουσική*, Κ. 525
24. Χάυντν: Κουαρτέτο σε Ντο μείζονα (*Αυτοκρατορικό*), Έργο 76, Αρ. 3
25. Μπετόβεν: Κουαρτέτο σε Φα μείζονα, Έργο 18, Αρ. 1
26. Μότσαρτ: Συμφωνία Αρ. 40 σε Σολ ελάσσονα, Πρώτο Μέρος
27. Χάυντν: Συμφωνία Αρ. 104 (*του Λονδίνου*)
28. Μπετόβεν: Συμφωνία Αρ. 5 σε Ντο ελάσσονα, Έργο 76
29. Μότσαρτ: Κοντσέρτο για Πιάνο σε Ντο μείζονα, Κ. 467
30. Μπετόβεν: Κοντσέρτο για Πιάνο Αρ. 5 σε Μι ύφεση μείζονα (*Αυτοκρατορικό*), Πρώτο Μέρος.
31. Μπετόβεν: Σονάτα για Πιάνο σε Ντο ελάσσονα (*Παθητική*), Έργο 13
32. Μότσαρτ: Σονάτα για Βιολί και Πιάνο σε Μι ύφεση μείζονα, Κ. 302
33. Χάυντν: Λειτουργία *του Λόρδου Νέλσον*, Credo
34. Μότσαρτ: Ρέκβιεμ, Dies irae
35. Μότσαρτ: *Οι Γάμοι γου Φίγκαρο*, Πράξη Ι, Σκηνές 6 και 7

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ: ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ

36. Σούμπερτ: *Ο Βασιλιάς των Ξωτικών*
37. Σούμαν: *Δεν Μνησικακώ*
38. Σοπέν: Πολωνέζα σε Λα ύφεση μείζονα, Έργο 53
39. Σοπέν: Πρελούδιο σε Μι ελάσσονα, Έργο 28, Αρ. 4
40. Λιστ: *Άγριο Κυνήγι*, Υπερβατική Σπουδή Αρ. 8
41. Μπερλιόζ: *Φανταστική Συμφωνία*, Πέμπτο Μέρος
42. Μέντελσον: *Όνειρο Καλοκαιρινής Νύκτας*, Ουβερτούρα
43. Μουσόργσκυ: *Εικόνες από μία Έκθεση*
44. Σμέτανα: *Ο Μολδάβας*, από τον κύκλο *Η Πατρίδα μου*
45. Μέντελσον: Συμφωνία Αρ. 4 (*Ιταλική*)
46. Μπραμς: Συμφωνία Αρ. 4 σε Μι ελάσσονα, Τέταρτο Μέρος
47. Σούμαν: Κοντσέρτο για Πιάνο σε Λα ελάσσονα, Έργο 54
48. Τσαϊκόφσκυ: Κοντσέρτο για Βιολί σε Ρε μείζονα
49. Μπραμς: *Ένα Γερμανικό Ρέκβιεμ*, Τρίτο και Τέταρτο Μέρος
50. Μπερλιόζ: *Η Παιδική Ηλικία του Χριστού*
51. Βέρντι: *Τραβιάτα*, Πράξη ΙΙ, Φινάλε
52. Βάγκνερ: *Η Βαλκυρία*, Πράξη ΙΙΙ, Φινάλε
53. Μπιζέ: *Κάρμεν*, Πράξη Ι, απόσπασμα
54. Πουτσίνι: *Η Μποέμ*, Πράξη Ι
55. Τσαϊκόφσκυ: *Ο Καρυοθραύστης*, Τρεις Χοροί από την Πράξη ΙΙ

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

56. Μάλερ: *Το Τραγούδι της Γης*, Τρίτο Μέρος
57. Στράους: *Ο Ιππότης με το Ρόδο*, Πράξη ΙΙΙ, Τρίο
58. Ντεμπυσύ: *Πρελούδιο στο «Απόγευμα ενός Φαύνου»*
59. Ραβέλ: *Τραγούδια της Μαδαγασκάρης*, Δεύτερο Μέρος
60. Στραβίνσκυ: *Η Ιεροτελεστία της Άνοιξης*, Πρώτο Μέρος
61. Σαίνμπεργκ: *Φεγγαρίσιος Πιερότος*, Ποιήματα 18 και 21
62. Μπεργκ: *Βότσεκ*, Πράξη ΙΙΙ, Σκηνές 4 και 5
63. Βέμπερν: Συμφωνία, Έργο 21, Δεύτερο Μέρος
64. Βων Ουίλιαμς: *Φαντασία πάνω στο «Γκρήνσληβς»*
65. Προκόφιεφ: *Αλέξανδρος Νιέφσκυ*, Έβδομο Μέρος
66. Μπάρτοκ: *Μουσική για Έγχορδα, Κρουστά και Τσελέστα*, Τέταρτο Μέρος
67. Κόπλαντ: *Ροντέο*, Σουίτα Κοντσέρτου, Τέταρτο Μέρος
68. *Γουέστ Εντ Μπλουζ*, από τον Λούις Άρμστρονγκ και τους Σαβόυ Μπάλρουμ Φάιβ
69. Έλινγκτον: *Κο-Κο*
70. Μπερνστάιν: Συμφωνικοί Χοροί από το *Γουέστ Σάιντ Στόρυ*, αποσπάσματα
71. Ντύλαν: *Mr Tambourine Man* από τους Μπερντς
72. *Black Magic Woman / Gypsy Queens* από τον Σαντάνα
73. *That's Why I Choose You* από τους Λεϊντισμίθ Μπλακ Μαμπάζο
74. Κάρτερ: *Οκτώ Σπουδές και Μία Φαντασία*, Σπουδές 5 και 8
75. Μπουλέζ: *Το Σφυρί Χωρίς Αφέντη*, Τμήματα Αρ. 1, 3 και 7
76. Λίγκετι: *Ατμόσφαιρες*
77. Λουτοσλάβσκι: *Βενετσιάνικα Παιχνίδια*, Πρώτο Μέρος
78. Κέητζ: *Σονάτες και Ιντερλούδια*, Σονάτα V
79. Κραμπ: *Αρχαίες Φωνές των Παιδιών*, Πρώτο Μέρος
80. Βαρέζ: *Ηλεκτρονικό Ποίημα*
81. Μπάμπιτ: *Φωνήμενα*
82. Μασγκρέηβ: *Μαίρη, Βασίλισσα της Σκωτίας*, Πράξη ΙΙΙ, Σκηνή 1
83. Άνταμς: *Σύντομη Διαδρομή με μία Γρήγορη Μηχανή*